CUMA GÜNÜ VE NAMAZI

Cuma Gününün Tarihçesi

- Cuma kelime olarak toplamak, bir araya getirmek mânasına gelen "cem" kökünden gelir. Cahiliye devrinde haftanın altıncı gününe “ARÛBE” denilirdi. Bu gün, İslam'dan sonra cuma ismini almıştır.
- Bu ismin veriliş sebebiyle ilgili muhtelif görüşler var:
- Mahlûkatın mükemmel şekli o gün cem olundu, tamamlandı.

- Hz. Âdem'in yaratılışı o gün cem oldu, tamamlandı.
- Ensar, Es'ad b. Zürâre ile birlikte bir araya gelince, cemaatle namaz kılarlar ve o günü cuma diye isimlendirirler.
- Ka'b İbnu Lüey, kavmini o gün toplar, haramlara ta'zîm göstermelerini emreder, kendi neslinden bir peygamber geleceğini haber verirdi. Bu sebeple cuma adı verildi.
- Cuma isminin verilişi, o günde halkın namaz için toplanması sebebiyledir.

CUMA NAMAZININ ÖNEMİ

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
- “Ey iman edenler! Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman, hemen Allah’ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilirseniz bu, sizin için daha hayırlıdır.”
- Cum’a, 62/9

Cuma Gününün Fazileti

- Resûlullah şöyle buyurdu:
- خَيْرُ يَومٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمُ الجُمُعَةِ: فِيهِ خُلِقَ آدَم، وَفيه أُدْخِلَ الجَنَّةَ، وَفِيهِ أُخْرِجَ مِنْهَا.
- “Üzerine güneş doğan en hayırlı gün cuma günüdür. Âdem o gün yaratıldı, o gün cennete konuldu ve yine o gün cennetten çıkarıldı. ”
- Müslim, Cum`a 17, 18, (I,585).

Cuma Günü Yapılması Gerekenler

- * Bayram günüdür, münferid oruç tutulmaz.
- * Cuma günü gusledilir, koku sürülür, misvak kullanılır, en güzel elbiseler giyilir.
- * Mescidler buhurlanır.
- * Mescide erken gidilir.
- * Hatip hutbeye çıkıncaya kadar ibadetle meşgul olunur.
- * Sessiz durulur, hutbe dinlenir.
- * Kehf sûresi okunur.
- * İstiva vaktinde nafile kılma kerâheti kalkar.

- * Namazdan önce yola çıkmak mekruhtur.
- * Cuma namazına gidenin her adımına bir yıllık sevap katlanmıştır.
- * Cehennem o gün kabarmaktan yasaklanmıştır.
- * Duâların kabul edildiği icabet saati vardır.
- * Günahlar o gün örtülür.
- * Bu, ümmet için hayrı artırılmış bir gündür.
- * Haftanın en hayırlı günüdür.
- * Hayır o günde sâbitleşir, yüce ruhlar o gün toplanır.

- Rasûlullah şöyle buyurdu:
- **لا يَغْتَسِلُ رَجُلٌ يَوْمَ الجُمُعَةِ، وَيَتَطَهَّرُ ما اسْتَطَاعَ مِنْ طُهْرٍ، وَيَدَّهِنُ مِنْ دُهْنِهِ، أَوِ يَمَسُّ مِن طِيبِ بَيْتِهِ، ثمَّ يَخْرُجُ فَلا يُفَرِّقُ بَيْنَ اثنَيْنِ، ثمَّ يُصَلِّي مَا كُتِبَ لَهُ، ثمَّ يُنْصِتُ إذَا تكَلَّمَ الإمَامُ، إلاَّ غُفِرَ لَهُ ما بَيْنَهُ وَبَيْنَ الجُمُعَةِ الأُخْرَى.**
- “Bir kimse cuma günü boy abdesti alarak elinden geldiğince temizlenir, saçını sakalını yağlayıp tarar veya evindeki güzel kokudan süründükten sonra câmiye gider, fakat orada yan yana oturan iki kimsenin arasını açmaz, sonra Allah Teâlâ’nın kendisine takdir ettiği

CUMA NAMAZINA ERKEN GİTMEK

- Rasûlullah şöyle buyurdu:
- “Bir kimse cuma günü cünüplükten temizleniyormuş gibi boy abdesti aldıktan sonra erkenden cuma namazına giderse bir deve kurban etmiş gibi sevap kazanır. İkinci saatte giderse bir inek, üçüncü saatte giderse boynuzlu bir koç kurban etmiş gibi sevap kazanır. Dördüncü saatte giderse bir tavuk, beşinci saatte giderse bir yumurta sadaka vermiş gibi sevap elde eder. İmam minbere çıkınca melekler hutbeyi dinlemek üzere topluluğun arasına katılır. ”
- Buhârî, Cum`a 4; Müslim, Cum`a 10.

CUMA NAMAZININ FAZİLETİ

- Rasulullah buyurdu:
- **إِذَا كانَ يَوْمُ الجُمُعَةِ كَانَ عَلى كُلِّ بَابٍ مِنْ أَبْوَابِ المَسْجِدِ مَلاَئِكَةٌ يَكْتُبُونَ الأَوَّلَ فَالأَوَّلَ. فإِذَا جَلَسَ الإِمَامُ طَوَوُا الصُّحُفَ وَجَاؤُا يَسْمَعُونَ الذِّكْرَ.**
- "Cuma günü olunca, mescidin her bir kapısında melekler vardır. İlk gelenleri sırayla yazarlar. İmam (minbere) oturunca defterleri kapatıp, zikri dinlenmeye giderler.“

- Rasûlullah buyurdular ki:
- "Cuma namazına üç (grup) insan katılır:
- **1)** Kişi var, namaza katılır, boş konuşma yapar. Bunun namazdan hissesi, o konuşmasıdır.
- **2)** Kişi var namaza gelir duâ eder. Bu kimse Allah'a duâda bulunmuştur, Allah dilerse onun istediğini hemen verir, dilerse vermez.
- **3)** Kişi vardır, namaza gelir sadece dinler ve sükut eder, mü'minlerin arasından yararak geçmez, kimseye eza vermez. Onun bu namazı, daha önce geçen cumaya ve fazladan da üç güne kadar (günahlarına) kefarettir. Bu hal Cenâb-ı Hakk'ın şu sözüne binaendir**: "Kim bir hayır yaparsa bu kendisinden on misliyle kabul edilir"**(En'âm 160).
- Ebu Davud, Salat, 235.

Cuma Namazının Fazileti

- Hz. Ali Kûfe'de hutbe verirken minberden şöyle seslenmiştir:
- "Cuma günü olunca şeytan çarşı ve pazara erkenden bayraklarıyla gider, insanlara binbir engel çıkararak mâni olmaya, onları cumadan (hiç olsun) geciktirmeye çalışır. Melekler de erkenden gidip mescidin kapılarına dururlar. Gelenleri birinci saatte gelenler, ikinci saatte gelenler diye yazarlar. Bu hâl imam (hutbeye) çıkıncaya kadar devam eder. Kişi mescidde, imamı görüp, dinleyebileceği bir yere oturup, can kulağıyla dinledi ve konuşmadı mı, kendisine iki kat sevap vardır.

- Kişi uzakta kalır ve imamı dinleyemeyeceği bir yere oturur, sessiz durur ve konuşmazsa bir hisse sevap alır. Eğer, imamı görüp dinleyebileceği bir yere oturur fakat boş konuşma yapar, sessiz kalmazsa, ona iki hisse vebal yazılır. Eğer, dileme ve görme imkânı olmayan bir yere oturur ve boş konuşur ve sessiz kalmazsa, ona bir hisse vebal vardır. Kimde yanındaki arkadaşına cuma günü "sus" derse "boş konuşmuş" olur. Kim de boş konuşur ise, o cumadaki sevaptan nasipsiz kalır.“ (Hz. Ali) konuşmasının sonunda şunu söyledi: "Ben bunu Rasûlullah'tan işittim.“
- Ebu Davud, Salat, 209.

Cuma Namazından Muaf Olanlar:

- Rasûlullah buyurdular ki:
- الجُمُعَةُ حَقٌّ وَاجِبٌ عَلى كُلِّ مُسْلِمٍ في جَمَاعَةٍ إلا عَلى أرْبَعَةٍ: عَبْدٍ مَمْلُوكٍ، أوِ امْرَأةٍ، أوْ صَبىٍّ، أوْ مَرِيضٍ.
- "Cuma namazı, dört kişi hariç geri kalan her müslüman üzerine cemaat içinde yapması gereken vacib bir hakk'dır. Cumadan istisna edilen bu dört kişi şunlardır: Köle, kadın, çocuk ve hasta.“

Cuma Namazını Terk Edenler

- Rasulullah buyurdular ki:
- مَنْ تَرَكَ ثَلاثَ جُمَعٍ تَهَاوُناً بِهَا طَبَعَ اللّهُ تعالى عَلَى قَلْبِهِ
- Kim önemsemeyerek üç cumayı terk edecek olursa, Allah onun kalbini mühürler."
- Ebu Davud, Salat, 210.

CUMA NAMAZINI TERK EDENLER

- Rasulullah buyurdu ki:
- **لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمُ الْجُمُعَاتِ، أَوْ لَيَخْتِمَنَّ اللَّهُ عَلى قُلُوبِهِمْ، ثُمَّ لَيَكُونُنَّ مِنَ الغَافِلِينَ.**
- “Bazı kimseler cuma namazlarını terk etmekten ya vazgeçerler veya Allah Teâlâ onların kalplerini mühürler de gafillerden olurlar.
- Müslim, Cum`a 40

Cuma Namazı Günahlara Kefarettir

- Rasulullah şöyle buyurdu:
- مَنْ تَوَضَّأَ فأَحْسَنَ الوُضُوءَ ثمَّ أتَى الجُمُعَةَ، فاسْتَمَعَ وَأنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَه وَبَينَ الجُمُعَةِ وَزِيَادة ثَلاثَةِ أيَّام، وَمَنْ مَسَّ الحَصَى، فَقَدْ لَغا.
- “Bir kimse güzelce abdest alarak cuma namazına gelir, hutbeyi ses çıkarmadan dinlerse, iki cuma arasındaki ve fazla olarak üç günlük daha günahları bağışlanır. Kim hutbe okunurken çakıl taşlarıyla oynarsa, boş ve mânasız bir iş yapmış olur. ”

Cuma Namazı Günahlara Kefarettir

- Rasulullah buyurdu ki:
- **الصَّلَوَاتُ الخَمْسُ وَالجُمُعَةُ إلى الجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إلى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ ما بَيْنَهُنَّ إذا اجْتُنِبَتِ الكَبَائِرُ.**
- “Büyük günahlardan kaçınıldığı sürece, beş vakit namaz ile iki cuma ve iki ramazan, aralarında geçen günahlara keffaret olur. ”
- Müslim, Tahâret 16., (I,209); Müslim, Tahâret 14, 15, (I,209).

Cuma Günü Yapılan Dualar Makbuldür

- Rasulullah buyurdu ki:
- **«فِي يَوْم الجُمُعَةِ سَاعَةٌ لاَ يُوَافِقها عَبْدٌ مُسْلِمٌ،وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي يَسْأَلُ الله شَيْئاً، إلاَّ أَعْطَاهُ إيَّاه» وَأشارَ بِيَدِهِ يقَلِّلُهَا.**
- “Cuma gününde bir zaman vardır ki, şayet bir müslüman namaz kılarken o vakte rastlar da Allah’tan bir şey isterse, Allah ona dileğini mutlaka verir. ” Resûl–i Ekrem o zamanın pek kısa olduğunu eliyle gösterdi.
- Buhârî, Cum`a 37, (I,224)

Cuma Günü Yapılan Dualar Makbuldür

- Ebû Bürde İbni Ebû Mûsâ el–Eş`arî (r.a) şöyle dedi: Birgün Abdullah İbni Ömer bana: Cuma günü duaların kabul edildiği zaman hakkında babanın Rasûlullah'dan bir hadis rivayet ettiğini duydun mu? diye sordu. Ben de: Evet, duydum. Babam, Resûlullah'ı şöyle buyururken işittiğini söyledi:
- **هِيَ مَا بَيْنَ أَنْ يَجلِسَ الإمامُ إلى أَنْ تُقضَ الصّلاةُ.**
- "O vakit, imamın minbere oturduğu andan namazın kılındığı zamana kadar olan süre içindedir. "
- Müslim, Cum`a 16, (I,584); Ebû Dâvûd, Salât 202, (I,636).

Cuma Günü Salavat Getirmek

- Resûlullah şöyle buyurdu:
- إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَأَكْثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلاةِ فِيهِ، فَإِنَّ صَلاَتِكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ.
- "Günlerinizin en faziletlisi cuma günüdür. Bu sebeple o gün bana çokça salâtü selâm getiriniz; zira sizin salâtü selâmlarınız bana sunulur."
- Ebû Dâvûd, Vitir 26, (I,635).